

GESCHIEDKUNDIGE VERENIGING OUDEWATER

Secretariaat: Zuid IJsselkade 4 Oudewater

Telefoon: 06-52581330

www.geschiedkundigeverenigingoudewater.nl

E-mailadres: info@geschiedkundigeverenigingoudewater.nl

Oudewater, maart 2023

Beste dames en heren leden van de Geschiedkundige Vereniging Oudewater,

HET NIEUWS VAN MAART

Berichten uit de vereniging

Wij kregen bericht dat op 28 februari ons oud-bestuurslid Marc Croes is overleden. Marc is eind 2022 afgetreden wegens gezondheidsredenen. Marc hield zich binnen de vereniging bezig met de ontwikkeling en onderhoud van de website en verzorgde o.a. de techniek bij de lezingen.

In de eerste twee maanden van het nieuwe jaar overleden twee andere leden.

Op 21 januari dhr. M.N. de Hoog en op 3 februari kregen wij bericht dat dhr. J Verseveld is overleden.

Wij wensen de nabestaanden alle sterkte toe in het verwerken van dit verlies. Zij blijven in onze gedachten.

Lezing Floortje Tuinstra

Op 23 maart 2023 houdt Floortje Tuinstra een lezing over de gevolgen van het Rampjaar 1672-1673 voor de inwoners van de provincie Utrecht.

Het rampjaar was na 1672 nog lang niet voorbij. De laatste Fransen vertrokken pas in november 1673 uit de stad Utrecht. Oudewater verlieten ze al eind juli 1672, waarna het stadje een belangrijke

vluchtelingenopvangplaats werd. Waarom waren de Fransen eigenlijk zo vroeg weg?

Floortje Tuinstra werkt bij het Utrechts Archief, is historicus en deed voor Het Utrechts Archief het inhoudelijk onderzoek voor de tentoonstelling Rampjaar 1672-1673 en de bijbehorende podcast.

De lezing wordt gehouden in de Tuinzaal van de Wulverhorst, Prins Bernhardstraat 2 te Oudewater. De lezing begint om 19:30. Dit is dus een half uur eerder dan gebruikelijk.

Algemene ledenvergadering over het jaar 2022

Na de lezing van Floortje Tuinstra houden wij op 23 maart 2023 de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. De agenda, de financiële en secretariële jaarverslagen komen binnenkort online. Indien u geen beschikking heeft over internet of e-mail zullen wij de stukken, net zoals ook gebruikelijk bij de ledenbrieven, bezorgen.

Tijdens de jaarvergadering nemen wij afscheid van Nell van Gool, aftredend na 22 jaar, waarvan zij de laatste 12 jaar het voorzitterschap bekleedde. Zij heeft zich niet meer herkiesbaar gesteld. Wij danken haar voor haar jarenlange inzet.

Lezing Godfried Bomans door Gé Vaartjes

Onder grote belangstelling is op 20 februari 2023 eindelijk de door de coronabeperkingen meermaals uitgestelde lezing gehouden over de kleurrijke figuur Godfried Bomans.

De lezing leerde de aanwezigen dat Godfried Bomans zoals de meesten hem herinneren, als een begenadigd verteller en entertainer, door zijn jeugd getekend was en naast zijn humor en vriendelijkheid ook een andere Godfried Bomans bestond die de meesten ook niet direct herkenden. Gé Vaartjes wist aan de hand van voorbeelden en een mooie presentatie verzorgd door Pim Oxener de diepere meer duistere lagen van Bomans feilloos bloot te leggen, echter zonder afbreuk te doen aan de waardering die Bomans blijkens de grote opkomst voor deze lezing nog steeds geniet.

Tientjesjeugdleden

Net als vele andere historische verenigingen kampen wij met een gebrek aan instroom van jongeren. Vermoedelijk is de oorzaak daarvan dat geschiedenisonderwijs zoals u dat vroeger kende tegenwoordig niet meer vanzelfsprekend is.

Hierdoor worden jongeren niet meer geprikkeld door de mooie verhalen die vroeger door de geschiedenisjuf of -meester voor de klas werden verteld.

Als we echter in het stadhuis en op de museumzolder kinderen en jongeren op bezoek krijgen, blijken ze vaak zeer enthousiast. Wij vinden het daarom heel belangrijk om deze groep geïnteresseerd te krijgen voor de geschiedenis in het algemeen en de Oudewaterse historie in het bijzonder.

Wij hebben daarom het plan opgevat om een aparte categorie "tientjesjeugdleden" te introduceren. Vaders en moeders en opa's en oma's kunnen dan voor € 10,00 per jaar hun kinderen en kleinkinderen aanmelden. Het is dan de bedoeling om enkele keren per jaar op deze groep gerichte (historische) activiteiten te organiseren.

Wij hopen deze groep op zo warm te krijgen voor de "grotensen-activiteiten" en dat zij als zij de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt doorstromen als volwaardig lid.

Uiteraard kunt u ook uw vrienden- en kennissenkring wijzen op de activiteiten die wij organiseren. Wellicht dat u een sluimerend vuurtje weet op te stoken tot een enthousiast lid.

Kleine excursie

Schrijft u maar alvast in uw agenda.

Op 3 juni bezoeken we zoals u van ons gewend bent bij een kleine excursie een interessante locatie dicht bij huis.

Dit keer is het oog van de evenementencommissie gevallen op het gemaal “De Hooge Boezem” in Haastrecht. Zoals in de eerder aan u verzonden aankondiging is de plek voor iedereen gemakkelijk te bereiken (hoewel parkeren lastig kan zijn) met de bus of met de fiets of zelfs “Voor de echte bikkels te voet of met de kano.”

Gemaal De Hooge Boezem is een Nederlands stoomgemaal in Haastrecht. Het gemaal werd in 1872 gebouwd om de afwatering van de Lopikerwaard via de Vlist op de Hollandse IJssel te mechaniseren.

In 1990 raakte het gemaal buiten gebruik toen de afwateringsfunctie werd overgenomen door het gemaal De Keulevaart. Het voormalige gemaal is overgenomen door een stichting, die het gebouw heeft ingericht als museum. De originele machines zijn hierbij behouden gebleven. Maquettes, films, kaarten en originele machines in Gemaal De Hooge Boezem geven op aanschouwelijke wijze een antwoord op alle vragen.

Het veenweidegebied van West-Nederland is qua waterhuishouding een omgekeerde wereld: de meeste huizen liggen er lager dan de rivieren. Dat is niet altijd zo geweest. Duizend jaar geleden lag al het land nog boven de afwaterende stromen. Hoe heeft dat gebied zo ver kunnen zinken? Welke problemen gaf dat voor de waterhuishouding? Welke vernuftige oplossingen hebben de mensen door de

eeuwen bedacht om het water de baas te blijven? En wat is er nodig om in de toekomst de voeten droog te houden?

Stadsmuseum seizoen 2023

De GVO organiseert met behulp van onze werkgroep Tentoonstellingen al jaren een tentoonstelling op de zolder van het stadhuis van Oudewater.

Omdat Evert Rahms als inwoner van Oudewater 200 jaar geleden werd geboren, heeft het nieuwe thema van de tentoonstelling betrekking op zijn werk.

Het betreft hier niet al zijn werk, maar een selectie van 40 prenten die hij gedurende de tweede helft van 19de eeuw in Oudewater heeft gemaakt,

Eberhard Cornelis ('Evert') Rahms werd op 14 september 1823 in Rotterdam geboren als zoon van bakker Borgerd Rahms en diens tweede vrouw Dirkje Cornelia Meijer. Borgerd Rahms was afkomstig uit Duitsland en was als broodbakker gevestigd aan 'Achter het verbrande klooster', nr. 353 in Rotterdam. De jonge Evert volgde in Rotterdam lessen bij het Schilderkundig Genootschap 'Hierdoor tot Hoger' en bij 'Arti Sacrum'. In 1840 kreeg hij zijn eerste getuigschrift voor 'handtekenen.' Vijf jaar later ontving hij zijn diploma als werkend lid. Ondertussen had hij ook schilderles genomen bij de kunstschilder J.H. van de Laar. Ondanks de artistieke aspiraties van Evert bepaalde zijn vader dat hij bakker moest worden. In 1845, nog voordat hij zijn diploma kreeg uitgereikt, werd Evert Rahms door het overlijden van zijn vader gedwongen om de bakkerszaak over te nemen. Zijn moeder overleed in 1849. Een jaar later trouwde Rahms met Johanna Maria Cornelia Buys, de dochter van advocaat mr. Pieter Avenhorn Buys en Johanna van der Roest uit Oudewater.

Een prent is een afdruk van een tekening of ets. U zult dan ook meerdere malen een combinatie hiervan aantreffen in de tentoonstelling. Zoals bijvoorbeeld goed te zien is in de ontwikkeling van een afbeelding van een van de stadspoorten van Oudewater. Evert Rahms begint met een potloodtekening waarin de compositie compleet met zichtlijnen tot aan nog uit te werken details worden weergegeven.

Overigens heeft de werkgroep niet de complete tentoonstelling herzien. Een belangrijk deel over de geschiedenis van Oudewater blijft gehandhaafd. Ook blijven we met name voor de schooljeugd aandacht besteden aan de tweede Wereldoorlog. Daarnaast wordt er ook weer aandacht aan het werk van Herman de Man besteed. En wel op twee manieren. In een aparte vitrine tegenover de boekenkast zijn enkele van zijn bekende boeken te zien, waarvan een eerste en tweede druk bijzondere exemplaren zijn. Daarnaast wordt er een korte documentaire vertoond waarin Gé Vaartjes met Maarten van Rossem het leven en werk van Herman de Man toelicht.

En er wordt nog een film vertoond. Een documentaire over de Unie van Utrecht. Deze Unie van Utrecht uit 1579 was het logische vervolg op de eerste vrije statenverkiezing in Dordrecht in 1572 waar ook Oudewater aan deel nam. Het vervolg op deze Unie van Utrecht was de onafhankelijkheidsverklaring of Plakkaat van Verlatinghe van de Nederlanden uit 1581. Het zijn Nettie Stoppelenburg, historisch adviseur en docent bij de werkgroep Tentoonstellingen en Maarten van Rossem, die een nadere toelichting geven op deze Unie van Utrecht. Overigens wordt deze documentaire opgeluisterd door een prent van Evert Rahms. Het betreft een steendruk en geeft het beleg en verwoesting van Oudewater in 1575 weer.

Website van de Geschiedkundige Vereniging Oudewater

De website van GVO is inmiddels door onze specialist onderhanden genomen. Er zijn enkele technische en tekstuele verbeteringen doorgevoerd, maar het meest in het oog springende zijn toch wel de gedigitaliseerde uitgaven van de "Oude Waarden". Deze uitgaven van de Oude Waarden waren immers juweeltjes van Oudewaterse geschiedenis en mogelijk beschikt u door omstandigheden niet meer over alle publicaties. Nu kunt u ze nog eens allemaal lezen op onze website: <https://geschiedkundigeverenigingoudewater.nl/oude-waarden-digitaal/>

Weet u dat u onze website ook op uw Android smartphone kunt installeren, dan heeft u alle informatie letterlijk en figuurlijk bij de hand.

Het installeren van deze App is eenvoudig uit te voeren. Deze instructie is alleen van toepassing op Android telefoons. Wij gaan nog een instructie voor Apple smartphones aanleveren.

Via de volgende link komt u op onze website.

Op uw smartphone tikt u in: [geschiedkundigeverenigingoudewater.nl](https://www.geschiedkundigeverenigingoudewater.nl). De bedoeling is nu om deze link aan uw bestaande Apps op uw smartphone toe te voegen.

Wanneer de website op uw scherm is geladen, ziet u rechtsboven in het scherm drie puntjes onder elkaar, daar tikt u op.

Dan ontstaat er aan de rechterzijde van het scherm een vrij groot keuzemenu.

In dit keuzemenu selecteert u: App installeren

Vervolgens kiest u nogmaals: Installeren

En de App staat op uw smartphone.

Contributienota 2023

De contributienota's over 2023 zijn inmiddels verzonden.

Helaas is dit niet vlekkeloos verlopen. Een aantal leden hebben meerdere keren dezelfde factuur ontvangen. Onze excuses voor de onduidelijkheid.

Wilt u de factuur binnen 14 dagen betalen onder vermelding van het factuurnummer?

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

Namens het Bestuur van de Geschiedkundige Vereniging Oudewater

Met een vriendelijke groet,

Nell van Gool – van Liessum, voorzitter

Ton Bode, secretaris